

Gazsó—Zelei

Mi vagyunk a nép

(A taxis blokád jelenetei)

Történik 1990. október végén, Budapesten.

Szereplők:

Taxisok

Csomópontfőnök

Doki

Plédbe csavart csaj és a férje

Kampányemberek

Kampányfőnök

Kampánylány

Miniszterek

Képviselők

Tüntetők

Kormányőrök

Benzinkutas

Hordós ember

Autósok

Idős néni

Tömeg I.

Tömeg II.

Öregasszony

Titkár

Titkárnő

Prof

Járókelők

Biciklis

Rendőrök

Diplomata

Harmincas nő és a férje

Hatvanas nő

Miszter

Ösztöndíjas lány

Virágárus

Nagymama és az unokája

A szöveghez felhasználtuk Csajka Gábor Cyprian a Halottság napjai című publicisztikáját. (Élet és Irodalom, 1990. nov. 9.)

ELSŐ RÉSZ

Első szín

Este van, tömegjelenet egy benzinkútnál. Hordó gurul át a színen, nyomában a gazdája, akit épp utolérnek és már ütnek is a többiek. A benzinkutas a halántékához szorítja a töltőpisztolyt.

BENZINKUTAS Fejlövés. Ma még zenés felár nélkül megy a műsor.

HORDÓS EMBER Állatok maguk? Hozzám ne merjenek nyúlni!

AUTÓS I. Takarodj a hordóddal, mert beleverlek dugónak!

AUTÓS II. Az ilyenek miatt nem jut nekünk semmi!

HORDÓS EMBER Ez az ötven liter fáj magának? Azokat üssék, akik az árakat emelik. AUTÓS III. Arra is sor kerül, de most te következel, ha nem tűnsz a francba. Szar áruhalmozó!

AUTÓS II. A nehéz időkben mindig előbújnak az ilyenek.

HORDÓS EMBER Spájzolniának inkább maguk is. Ha mindenkinek volna tartaléka, egy hónapig is kibírnánk, hogy ne tankoljunk a kutagnál. Ha a nyakukon maradna a benzinjük, elgondolkodnának!

BENZINKUTAS *(telefonál)* Halló, rendőrség? A kilences Shell kutasa vagyok. Itt mindjárt tömegverekedés lesz, már lincselnek is egy embert! Mi, hogy a mentőket hívjam inkább? Mért nem mindjárt a hullaszállítókat? Azok se jönnek, mert keveslik a hullapénzt! Zárjak be? Engem is meglincselnek! Zárjanak be maguk! *(Lecsapja és odaszól a hordós embernek.)* Teli a tankja, mit akar még, húzzon szépen haza. Nem veretem szét a pofám, hogy magának a fürdőkádjában is benzin legyen.

HORDÓS EMBER Ilyenek a magyarok! Ahelyett, hogy összefognának a bajban, rögtön egymásnak esnek.

AUTÓS IV. Te magyarozol itt, a Dohány utcából?

HORDÓS EMBER Piszok antiszemita. Nem tartozik rád, de unitárius székely volt az apám.

AUTÓS IV. Rohadt román, biztos szekus, átdobták a határon, hogy mindent fölvasároljon itten.

AUTÓS I. Én is hallottam. Mikrobusszal hordják ki Röszkénél a szálámit Jugóba. *(Hordós ember elmegy, újrarendeződik a sor.)*

BENZINKUTAS Uraim, akkor tiszta mindenkinek, úgy döntöttünk, hogy ezentúl csak tankba mérünk.

AUTÓS IV. Igen.

BENZINKUTAS Mehet ugye tele?

Második szín

Jellegtelen kampányiroda. Brossúrahalmok, plakátok a falon, mint például a „További konyec”. Íróasztal, tárgyalóasztal, telefonok — félben maradt eleganciájú helyiség. A falon Magyarország térképe, az Európarlament zászlaja.

KÉPVISELŐ I. Hová lett a frakció írógépe?

KAMPÁNYFŐNÖK Szólj Margitnak, hogy írjon ki egy másikat. A következő üléseteken pedig hozd szóba, hogy ne hordjanak mindent szét a házban.

KÉPVISELŐ I. Hát látod, minden rám vár. Pedellus vagyok meg diplomata, törvényelőkészíték és szabadságra engedem a takarítónőt. Vagy megosztjuk a feladatokat ésszerűen vagy ezt nem tudom így felelőséggel vállalni. Mi vagyok én, Hyppolit?

KAMPÁNYFŐNÖK Nem, te vagy a titkár. Benned megbíznak, téged becsülnek, munka-bíró vagy és jó szakember.

KÉPVISELŐ I. El kellene már felejtenuk a hőskorszakot, amikor mindenki mindent csinált. Nagykövetekkel tárgyalt, utána borítékokat címzett. Nekem egy miniszter ne legyen a következő percben hivatalsegéd, mert ideges leszek tőle.

KAMPÁNYFŐNÖK Eljön majd ez is. Én napi tizenhat órát fordítottam a kampányra, abban a hitben, hogy ez az utolsó kampány. És azután mindig új kampány következett. Lehet, hogy mi erre rámegyünk, de már nem szállhatunk ki. Ez a mi időnk, akkor is, ha belebukunk.

KÉPVISELŐ I. Öreg, hát tudod, én vágóhídra is, ha kell.

KAMPÁNYFŐNÖK Dolgozzunk és ne mártírnak készüljünk. Hogy álltok az új alapszabály-tervezettel?

KÉPVISELŐ I. A múlt hét óta új variációs kiegészítések születtek. Előtted az anyag?

A tizenhetedik oldal, harmadik bekezdés második sorában, ahelyett, hogy egyik ügyvivője tanácskozási joggal, bejön az a szöveg, hogy mindkét ügyvivője kötelezően és tanácskozási joggal.

(Kintről zaj hallatszik be. Beszédfoszlányok: „De muszáj bemennem! Fontos. Hát persze, hogy ismerem”.)

KAMPÁNYFŐNÖK Igen? Kötelezően? Kell ezt így erőltetni?

TAXIS I. *(nyomában a titkárnővel és taxis II-vel benyomul)* Ezt az intézkedést vissza kell vonnotok. Szervusz, jóestét.

KAMPÁNYFŐNÖK *(elémegy, kezét nyújt)* Szervusz, melyik intézkedést?

TAXIS I. A benzináremelést. Ilyet nem lehet csinálni. Hatvannégy százalékos emelés.

TAXIS II. Ami tulajdonképpen száz százalékos jelent.

TAXIS I. Az egész ország földülhet ezen. *(A zsebéből egy kitüntetést vesz elő.)* Ezt a kitüntetést most kaptam október 23-án, ötvenhatért. Dehát nem ezért harcoltam!

TAXIS II. Én holnap be se merek menni a káéftébe.

TAXIS I. A taxik a Parlamentnél gyülekeztek. Ott tiltakozom én is ellenetek, ellenünk, hát ez szörnyű. Vissza kell vonni az áremelést. Éhen döglünk.

TAXIS II. A szélvédőről levakartam az emblémákat, nehogy betörjék.

TAXIS I. Amazok is levakarták a magukét. Kvittek vagyunk.

KAMPÁNYFŐNÖK Mit javasoltok, mit kellene csinálni?

KÉPVISELŐ I. *(a dossziét pakolja)* István, miért foglalkozol ezzel is? Ez nem a ti ügyetek. Ez kormányügy! Na én megyek. Valakinek dolgoznia is kell. Jóccakát!

TAXIS I. Az úr a Titanic főszakácsa? Már térdig áll a vízben és az jut eszébe, hogy még nem szeleltelte fel a borjúcombot.

(Szivárognak be a kampányemberek.)

KAMPÁNYEMBER I. A kommunistákat kérdezzétek, hogy miért kerül ennyibe. Miatuk tart itt az ország.

KAMPÁNYEMBER II. Bombariadó a metróban!

KAMPÁNYEMBER III. Vissza kellett fordulnom, egyik hídon se tudtam átmenni Budára.

KAMPÁNYFŐNÖK Sajnos, úgy tudom, hogy lehetetlen olcsóbban adni az üzemanyagot. Három napra apadtak az ország készletei. Most képzeljétek el, ha kitör a pánik és elindul a felvásárlási láz.

TAXIS II: Már elindult. Őlik egymást a kutaknál. Én is megtankoltam gyorsan. Mellettem marmonkannával jön egy nő, kannába nem adnak! Elsírja magát, hogy kiürült a tankja, megszavaztunk neki három litert, annyi elég a kútig.

TITKÁRNŐ Elnézést, a Parlamentből jött át egy hölgy, nem nagyon értem, de mindenképp Istvánnal szeretne beszélni. Beküldhetem?

KAMPÁNYFŐNÖK Persze.

IDŐS NŐ *(bejön, kezében zsebkendő)* Jó estét kívánok, örvöng a tömeg a Kossuth téren.

(Sírni kezd, odamegy a Kampányfőnökhöz.) Tessék szíves odajönni és beszédet mondani nekik, hogy megnyugodjanak. Én ezt már nem bírom, a férjem ott volt ötvenhatban a Parlamentnél. Huszonnégy órán át azt se tudtuk, hogy él-e? És most a fiam. Kormányőr a hatos kapunál, és rémülten hazatelefonált, hogy anyuka, itt állunk fegyvertelenül és jön a tömeg, mit csináljak? Mondtam neki, kisfiam, nyugodjatok meg, eljövök én, szólok az István úrnak, ő biztosan odamegy. Ha ő beszél az emberekkel, nem lesz semmi baj, hazamennek.

KAMPÁNYEMBER II. Jól néznénk ki, ha még fegyverük is volna.

KAMPÁNYFŐNÖK Én most nem mehetek oda. De itt van két kitűnő barátunk, ők átmennek, tájékoznak, én ezalatt telefonálok a Parlamentbe, ha szükséges, zárják be a kapukat. Ne tessék félni, van ott erős őrség is. Nem lesz semmi baj.

(Idős nő, kampányemberekkel, taxisokkal együtt kimegy.)

TITKÁRNŐ István, nem kellene nekünk is bezáratni a kaput?

KAMPÁNYFŐNÖK Maradjon csak nyitva.

Budai hídfő, ébredszik a blokád.

CSOMÓPONTFŐNÖK (a bömbibe) Kollégák! És azok a hölgyek-urak, akik az éjszakát velünk töltötték! Hadd mondjam el nekik, magunknak vagyis, hogy ma sem mozdulunk! Teljesítsék a követelésünket! Tartsatok ki! A helyzet urai vagyunk! Lenke néni üzeni letről, hogy kinyitott, a véccéje díjtalanul a rendelkezésünkre áll! Vigyázzatok a mezítlábásokra, mi demonstrálunk, ők meg happolják az utasokat!

(Előmásznak az emberek az autókból.)

PLÉDBE CSAVART CSAJ Józsi, hozd a gázpalackot, fölrakom a kávé.

FÉRJ Brékó, hozom! (Összeütközik a blokádon átkerekező fiúval) Mi az anyád! . . .

BICIKLIS A te anyád, szemét állat! Nem elég, hogy elálljátok a várost, még biciklizni se lehet tőletek!

JÁRÓKELŐ I. Uraim, uraim, miért nem hagyják azt a fiatalembert?

PROF Azért, mert neki csak biciklije van? Nem fehér mercédesze, nyolcvanezer dájcemárkáért? Ha nekem ilyen autóm lenne tisztelt uraim, szégyellném magam, távolállnék a benzináremelés ürügyén minden szemérmetlen demonstrációtól!

TAXIS III. Erre a hatéves verdára mutogat? Csóró taxinak egy ilyenben az egész élete benne van. Nézzen már körül! A négyéves dácsiát vagy a nyolcéves vartburgot is irigyl? Magát kedves uram, biztosan hivatali kocsi hurcolja.

(A biciklis közben föláll és kitolja a gépét.)

PROF A hetes busz, barátom, az hurcol engem, nem állami autó.

JÁRÓKELŐ II. Az! Én is beállnék a trabantommal, de szervizben van! Az egész városban nem lehet egy rohadt féktárcsát felhajtani. Igenis kell a blokád, hogy vegyék már észre magukat az okosok. Jó szakmám van, tanult ember vagyok, aszt huszadikán már tankolni sincs miből.

FÉRJ A sok hülye párt, mind veri a nyálát, lövé meg semmi.

PLÉDBE CSAVART CSAJ (odamegy, elcipeli a gázpalackot és fölteszi a kávé) Nagygyűlést is tartsá Józsi! Olyan vagy mint otthon.

JÁRÓKELŐ III. Nincs kenyér! Kilenc helyen voltam, a faszé nem engeditek át a kenyérszállítókat?

CSOMÓPONTFŐNÖK Itt egy se akart átmenni. Átvernek benneteket, nem szállítanak ezek . . . Hajnalban egy pilóta azt mondta, engedjük át, mert kenyeret visz Pestnek, ki is rakta a táblát, hogy kenyér! Megnéztük, csempe volt. Bennünket többet nem ver át senki. Ez egy nagy próba! Higgyék el, én is szívesebben lennék otthon a gyerekekkel. De ha most engedünk, akkor mindig ők fognak diktálni. Elég volt! Menjenek a francba és jöjjön egy olyan kormány, amelyik olcsó benzint ad.

PROF Hol élnek önök, kérem? A világon sehol nincs olcsó benzin. Én is szeretnék olcsó aranyat, nem adnak. Önök egy szűk réteg . . .

TAXIS IV. Itt az egész ország, nem lát?

PROF Ha jól számolom, önök itt százan sincsenek, de ahhoz elegend, hogy mindent megbénítsanak. Magukat tévedésben tartják. A tévén meg a rádión át szónokolnak beszédhibás szpikerek, kiéhezett politikusok, hogy tartsatok ki a végső győzelemig, miközben tudják, hogy bűncselekményre uszítják magukat.

TAXIS V. Nem uszít senki! Magunktól jöttünk a blokádba.

PROF Akkor biztosan tisztában vannak azzal is, hogy megsértik az alkotmányt. Minden állampolgár szabadon mozoghat és megválaszthatja a tartózkodási helyét.

TAXIS III. A dolgozó népet szolgáljuk!

CSOMÓPONTFŐNÖK Ne marhaskodj, Béla! Ez komoly. Mi nem csak magunkért állunk keresztbe. Ha olyan okos, tudhatja, hogy az energia ára mindenben jelentkezik. Tíz éve begyűrűzik nekünk.

PROF Ugyan, kérem! Azért állnak keresztbe, mert ezt az áremelést már nem háríthatják az utasokra.

TAXIS IV. Hát ezért van igazunk!

PROF Igazság? Holnap estére itt állunk egy romhalmaz közepén és a maguk markában az igazság egy kavics.

PLÉDBE CSAVART CSAJ Ideszól a bérlete, fater? Nézzen már körül egy kicsit, hátha észreveszi, hogy az egész ország a miénk! Se ki, se be!

PROF Ez az, kedves hölgyem! Mit szólnak a külföldiek?

TAXIS III. Utálok az idegeneket!

JÁRÓKELO IV. Mi maga? Titkos rendőr? Azért fizetik, hogy szétzüllessze az összetartást? Mutassa csak a személyijét!

PROF Igazoltat? Akkor maga a zsarú!

ÖREGASSZONY (*nagy fazekat cipel*) Megjött a leveske! Hamisgulyás. Ezt főztem ötvenhatban is a házunk előtt barikádózó fiúknak. Ízlett nekik is. Jöjjenek aranyos, amíg meleg. Maguk is, biztos urak! Jut mindenkinek.

CSOMÓPONTFŐNÖK (*a bömbibe*) Kollégák! Vályúhoz! És egy nagy háladudálás Freudl néninek! Ő főzte nekünk a hamisgulyást.

JÁRÓKELO I. Nem is a kormány.

(*Dudaszó.*)

DIPLOMATA (*most érkezik*) Jónapot kívánok, látom, önnél a megafon, akkor bizonyára a főnök úrhoz van szerencsém.

CSOMÓPONTFŐNÖK (*véletlenül a bömbibe*) Miben segíthetünk? (*Leengedi a bömbit.*)

Bocs . . .

DIPLOMATA Kérem, főnök úr, legyen a segítségemre, hogy átjussak a blokádon.

FÉRJ Mér, mi maga, orvos?

DIPLOMATA Doktor Fejér Károly vagyok, diplomata. Nézze, blokádvezető úr, itt az útlevelem.

CSOMÓPONTFŐNÖK Sajnálom, nem tehetünk semmit. Nem engedhetjük át.

JÓZSI Kaját visz?

DIPLOMATA Nem kérem. Csak a magyar külpolitikát képviselem.

JÓZSI Azt mindenki mondhatja.

CSOMÓPONTFŐNÖK Ez itt kemény. A fiúk az este a Kudlik Julit se engedték át. Pedig nagyon tette magát.

DIPLOMATA Na, egy pillanat, egy pillanat . . . (*Odamegy a két levesező rendőrhöz.*)

Jóétvágyat szakaszvezető urak.

RENDŐRÖK Köszönjük, megvolna . . .

DIPLOMATA Doktor Fejér Károly diplomata vagyok, tessék az útlevelem. Át kell jutnom a blokádon, kérem segítsenek.

RENDŐRÖK Mit csináljunk?

DIPLOMATA Talán szólítsák föl őket, hogy húzódjanak félre, amíg áthajtok.

PLÉDBE CSAVART CSAJ Én lenni görög diplomát . . . Figyelitek, intézkedik itt.

TAXIS III. Hazavágja az országot és még neki áll följebb.

FÉRJ Ha olyan nagy diplomata, miért nem szerez benzint a népnek?

RENDŐRÖK Hallhatja, mi van. Mink meg itt állunk ketten, nem jön a váltás se. Huszonhat órája vagyunk talpon, ezért a pénzért. Ha volna egy úrhás kocsink, bizisten, mi is beállnánk a blokádba.

DIPLOMATA Igen? Akkor utasítom magukat! Mint a magyar hatóság emberei, kötelesek segíteni az előrejutásomat!

PLÉDBE CSAVART CSAJ Ne szívózzon már, hát a zsaruk is velünk vannak!

RENDŐRÖK Mondja meg, mit csináljunk? Menjünk nekik pusztá kézzel? Erőszakot alkalmazni tilos! Nem hallotta a rádiót? A főkapitány úr mondta, hogyha parancsot kap a karhatalmi fellépésre, megtagadja. Dehát az se biztos, hogy kap. A miniszter emlegette

csak, hogy eltakarítja őket. Dehát őt a parlament fele ültette oda, ahol van. Ő csak egy fél parancsot adhat.

DIPLOMATA Annak meg egy egész rendőr nem engedelmeskedik, mi!

FÉRJ A mi oldalunkon áll a főkapitány is, mert tudja, hogy igazunk van.

DIPLOMATA Az a főkapitány, aki pár éve még a Lánchídon gumibotoztatott március tizenötödikén? Őt ünneplik?

FÉRJ Kit ünnepeljünk?

CSOMÓPONTFŐNÖK Ez itt most nem politikai ügy, hanem a nép ügye. Mért keveri bele a múltat?

RENDŐRÖK Tetszik látni, a rendőrség már nem nyom el.

DIPLOMATA Kicsúszott a lábuk alól a gumibot.

RENDŐRÖK Nem mi voltunk, akik gumibotozták az embereket. Nem is lehettünk. Nekünk mindig itt volt a szolgálati helyünk. Ebben a körzetben vigyáztunk a kocsikra, nehogy éjjel kirabolják őket. Őriztük a nyugalmat, a békét. Itt nem volt annyi betörés, mint a szomszédos körzetekben. Dehogyan bántottuk mi az állampolgárt!

JÁRÓKELO I. Néha azért most se ártana odaszózni!

PROF Ezekkel Ön nem boldogul, uram.

DIPLOMATA *(a taxisokhoz)* Egyébként Rómából jövök, fiúk. Hoztam egy kis szellemi táplálékot. Tudják, mindent a szemnek . . . Fiatalember, megkérhetném, hogy a táskám ideadja? Ott van a Mazdám anyósülésén. Kösz. Hát, ha nem veszik sértésnek az urak, egy kis unaloműző a nehéz órákra . . . *(Kiosztja a pornólapokat, kap belőle mindenki, a rendőr, a taxis, a járőkelő.)*

RENDŐRÖK Azért ezt bejáratnád!

FÉRJ Be van ez már járva apukám! Úgy megvan benne húszezer kilométer húsz centinként, mint a pinty! Naponta megy alváz és üregvédelemre! Nézd csak . . .

PLÉDBE CSAVART CSAJ Józsai, nézni még tudsz.

FÉRJ Gyere anyukám, van itt neked is. Családi lap, mindenki talál benne valamit.

DIPLOMATA *(a csomópontfőnökhöz)* Főnököm, ugyan húzódjanak már le egy fél percre . . .

CSOMÓPONTFŐNÖK Na jó, fiúk, engedjük el a Mazdát. Aztán mindenki a helyére. *(A blokádnak kinyílik és összezárul. A rádióból üvölt a tánczene, a plédbe csavart csaj és a férje egy kempingasztalnál ülve komótosan reggelizik, mások sakkoznak, szexlapmustra.)*

TAXIS IV. Hölgyem, ha lenyelte, fölkerhetem?

PLÉDBE CSAVART CSAJ Ó, megy nekem teliszájjal is! *(Rokiznak.)*

CSOMÓPONTFŐNÖK *(bömbibe)* Blokádnak alatt lekérés nincs!

JÁRÓKELO II. De vidám!

CSOMÓPONTFŐNÖK Miért? A forradalomra csak emlékezni szabad, csinálni nem?

DOKI *(megérkezik)* Ez magának forradalom? Ez a matiné? Sofőr urak, a Korvin közben mi nem kóláztunk meg heteyegtünk, harc volt, lőttük a muszkát, égve ugráltak ki a tankból.

ÉN is szilánkot kaptam, itt ni! *(Mutatná a forradást, csatolja a nadrágszíjat.)*

TAXIS VI. Sztriptízt nem kérünk, öreg.

DOKI Dokinak szoktak szólítani.

TAXIS III. Ilyen benzinárak mellett drága volna a Molotov-koktél, Dokikám.

DOKI Drága volt az akkor is. Azt, hogy itt álltok, nekünk köszönhetitek. Ha legközelebb húszéves leszek, nem csinálom.

(Valaki lehalkítja a rádiót.)

PLÉDBE CSAVART CSAJ Ne már! Pont a Flipper Öcsi új számánál szeditek le a hangot. Bunkók!

DOKI Ennyi szabad taxit rég láttam. Ki húz át a nyolcadik kerületbe?

TAXIS IV. Áthúzik maga egyedül is, csak kösse meg a gatyáját, mert elhagyja, mint a Kárpátok Magyarországot.

DOKI Nekem elég volna az is, ha tudnám, hogy magukat hogyan hagyjam el. Nem hülyéskedek, nincs rá időm. Át kell mennem, a lakókocsimmal Pestre.

FÉRJ Lakókocsi. Most jövőget az Adriáról, Doki? Tudja, itthon van egy kis gáz. A kormánynak bukovári. Azt kívárhajta velünk is, jó társaságba került.

DOKI A sofőr úr félreértett. A lakással vagyok itt.

TAXIS IV. Akkor meg mi a baj? Hunyjon egyet. Ha lesz mit élvezni, fölébresztjük.

DOKI Nekem mára szól a továbbhúzási engedélyem. Éjfélkor lejár és én nem fogom a maguk benzinformadalmi miatt kockáztatni az otthonomat.

JÁRÓKELO II. Micsodáját?

DOKI Látszik, hogy maga stabil. Én abban a lakókocsiban élek, mióta az útépitők kielejtezték nekem, kutyával együtt. Kutyás éjjeliőrük voltam, amíg nyugállományba nem küldtek. Megszűnt a lakhatóságom a telep területén és a kollégák szíveségből kihúztak engem egy kelenföldi foghíjtelekre. Volt ott egy platánfa, amelyik megélte a századfordulót, talán a szabadságharcot is. Árnyékot adott a nyári hőségben. Remegett a levegő, majd szétolvadt a város, én kiültem a platánom alá és nem kellett látnom semmit. A postás odahozta a nyugdíjamat, behívtam, főztem neki duplát, megittunk egy sört. Az újságos kölcsönadta a színes lapokat. A szomszédok odahordták az üres üveget, letették a lakókocsim mellé, volt egy kis kiegészítés. A közelben lakott a távfűtő művek góréja, reggel, mikor indult az üzembe, mindig beköszönt, jó reggelt, Dokikám, hogy van? Már majdnem beszélőviszonyban voltunk. Évente kétszer fölvettem a rendkívüli segélyemet a tanácstól, be volt nekem kalkulálva. A múltkor, hogy bementem az őszi pénzemért, azt mondja Magdika a szocpolon, Doki, szaladjon föl legyenszíves a második emelet hatba, akarnak ott magától valamit. Na, mondom, ha egy üzlet beindul! Biztos ruhát osztanak a pártok, én is választhatok magamnak egy ljó télkabátot. És akkor azt mondja ott fönn egy taknyos, hogy eltekintenek a bírságoláson, most viszont indulni kell. Negyven-nyolc órán belül hagyjam el a telket, mert építkezés lesz. Hát hogy hagyjam el? Rendszám-táblája sincs már ennek a vén lakókocsinak, nem mehetek vele a forgalomba! És ki húz el? Jármű kell, ember ezt meg nem mozditja. Nem maradt más, rohantam Bognár doktorhoz. Szabikám, az isten áldja meg, nagy baj van! Kilakoltatnak! A drága jó Bognár doktor úr elintézte ezekkel, hogy egy hétig ne piszkáljanak. Bognár doktor úr szerzett a rendőrségtől egyszeri alkalomra továbbhúzási engedélyt és megtudta, hogy a nyolcadik kerületben van egy hely, ahol békén hagynak. *(Kotorászik a zsebében és előveszi a gondosan összehajtogatott továbbhúzási engedélyt.)* Nézzék, maga is, mi a dátum? A mai. Éjfélkor lejár. A torlaszuk miatt itt hagyott a szomszéd, akivel megalkudtunk, hogy elvontat. Előre kérte a pénzt, úgyhogy maguk most kötelesek engem továbbhúzni! *(Rámutat Józsi-ra.)* Úgy látom, hogy már jóllakott. Ugorjon be a kocsijába, ide lesz a fuvar a közelbe, a többi meg menjen az útból, aztán tőlem torlódhatnak!

PLÉDBE CSAVART CSAJ A Józsi nem megy sehova!

FÉRJ Nem hát!

PLÉDBE CSAVART CSAJ Az előbb is kinyílt a bloká. A gyárba se kezdenek a melósok harminc percenként esztergálni, ha sztrájk van.

CSOMÓPONTFŐNÖK Doki, ha maga harcolt a forradalomban, meg is sebesült, akkor tudnia kell, hogy mi itt nem játszunk. A benzin áráról van szó. Érti? És ez nem csak az üzemanyagár. Tudja kitől kap maga a nyolc kerületben üres üveget? Éhen döglünk.

DOKI Nem húznak át?

PLÉDBE CSAVART CSAJ Úgy ahogy mondja.

DOKI Szóval a bloká. foglya vagyok!

CSOMÓPONTFŐNÖK Ne rágjunk be, Dokikám.

TAXIS IV. Álljon ott, mint lada számara!

DOKI Erről értesíteni fogom Bognár doktor urat.

CSOMÓPONTFŐNÖK Nézze Doki, azt értesít, akit akar. De inkább igyon velem egy forró teát. *(Bömbibe.)* Kollégák! Okék vagyunk! A hidak és a csomópontok a kezünkön. Most szóltak rádió, hogy öt kocsitőlünk is tüzzön át az Osztyapenkóhoz!

TAXIS IV. Ki szólt?

CSOMÓPONTFŐNÖK *(bömbibe)* Mondom, hogy a rádió!

TAXIS III. De a rádió kicsoda?

CSOMÓPONTFŐNÖK (bőmbibe) Hát a mi rádiókon, a cébén. Most mi a gond?

TAXIS V. De kicsoda?

Negyedik szín

A kampányiroda. A tévé és a rádió halvány alaphangja. A tárgyalóasztal teli papírokkal, használt és új műanyag kávéspohárakkal, termoszkok, alma.

KAMPÁNYEMBER I. Gyerekek, mi lenne, ha bejelentenénk, illetve a kormány bejelentené, hogy a rendőrség összeírja a blokádban részt vevő autók rendszámát és mindegyiket megbünteti tilosban parkolásért?

KAMPÁNYEMBER II. Dehát ez több mint tilosban parkolás, megnéztem, ez már közúti veszélyeztetés, bűnügy. Nyugodtan bevonhatnánk a jogsit mindegyiktől.

KAMPÁNYEMBER III. Ezt lekéstük. Rögtön az elején meg lehetett volna csinálni, hogy blokádonként végigmegy egy szakasz rendőr, minden taxist személyesen fölszólítanak, hogy álljon el onnan, mert tilosban parkol. Ha nem engedelmeskedik, elveszik tőle a jogosítványt meg a forgalmi és udvariasan elköszönnek. Öt perc múlva jön a következő rendőrszakasz, az már nem foglalkozik a tilosban parkolással, csak a jogsit meg a forgalmi kéri. Dehát a bajtársaik vitték el! Miféle bajtársaink? Uraim, ha nincs forgalmjuk, akkor ezek itt lopott autók. Biztonságba helyezük őket, önöket pedig őrizetbe vesszük. Jöhet a rabó, az autómentő, slussz-passz. Reggelre rend van. Láttam hasonlót a kései Kádár-korszakban.

KAMPÁNYEMBER IV. De ki hajtotta volna végre? Talán ha az óbudai szervezetünket beöltöztetjük, lett volna elég rendőr.

KAMPÁNYEMBER I. És ebből lettek volna az új rendőrviccek.

KAMPÁNYEMBER IV. Azt ismeritek, hogy kiküldi az emír a nagyvezírt, nézze meg, mit csinál a városban a nép. Vicceket mesélnek rólad, mondja a nagyvezír, amikor visszajön. Akkor jó, szól az emír. Emeljük az adót. Másnap is kiküldi a nagyvezírt, aki ugyanezzel a hírrel tér vissza. Akkor jó, mondja újra az emír. Megint emeljük az adót. Harmadszor is kiküldi a nagyvezírt a palota térre, fülelje ki, miről suttognak az alattvalók. Fenség, jön vissza a nagyvezír, nem beszélnek semmiről. Hallgat a nép. Akkor nincs több adóemelés, mondja az emír. Rólunk fél év alatt egyetlen viccet hallottam, miért volt aszály a nyáron? Hogy a kormány ne tudjon gyökeret verni.

KAMPÁNYEMBER II. Ez egy vicc? Pofán kéne vágni, aki ilyeneken szórakozik. Az a mi bajunk, hogy túl tisztességesek vagyunk és puhák. Mutassuk már meg, hogy mi vagyunk hatalmon! Gondoljatok Chilére! Ott is a fuvarosok kezdték és jött Pinochet. Itt is jöhet egy diktatúra, de nem az a puha, amit belaktunk, hanem internálással, börtönökkel, kivégzésekkel.

KAMPÁNYEMBER III. Ne higgyétek, hogy a diktátorjelölt az ismert figurák közt van. A fenét. Senki se tudja a nevét. Most kint kujtorog a blokádokon.

KAMPÁNYEMBER IV. Terepgyakorlaton van.

KAMPÁNYFŐNÖK Egy kis csöndet kérek. Hírt kaptam, hogy délutánra az ellenzék tüntetést szervez. Erre már végképp nem mondhatja senki, hogy a benzinblokádnak politikamentes. Legyen az utcán a mi tömegünk is.

KAMPÁNYLÁNY Tünti lesz?

KAMPÁNYEMBER I. Először is röpcédulákra van szükség. Igazam van? Kétféle röpcédulát képzelek el. Egy kicsit demagógot, hogy néhány ezer taxis túsul ejtette az egész országot, mi lenne, ha most a románok elkezdenének bevonulni . . .

KAMPÁNYEMBER III. Ez baromság.

KAMPÁNYEMBER I. Akkor azt, hogy az oroszok még bent vannak és nem engedik kivonulni őket. Még igaz is. Olyan ellentétpárokat kellene gyártanunk, hogy belépésünk Európába vagy Balkán és törzsi háborúk . . .

KAMPÁNYEMBER IV. Ne balkánozzunk, sértő. Legyen inkább káosz és törzsi háborúk.

KAMPÁNYEMBER II. Figyeljete, és az milyen, hogy kézben tartott árák vagy elszabadult infláció, maffiauralom.

KAMPÁNYEMBER I. Nem rossz. De hagyjátok, hogy kifejtsem az elképzelésemet. Ezt a röpcédulát mi adjuk ki, a másodikat pedig valaki más, persze az is mi vagyunk. Képzeljete el egy szórólapot, suta mondatokkal, kis géphibákkal, hogy . . .

KAMPÁNYFŐNÖK Ilyet mi nem csinálunk. Írjuk meg azt, amit elkezdünk. Milyen választási lehetőségeket kínál az embereknek ez a helyzet?

KAMPÁNYLÁNY Egyet tudok én is! Meleg lakások, kórházak, iskolák, óvodák, bölcsődék vagy hideg lakások, hideg kórházak, hideg iskolák, hideg óvodák . .

KAMPÁNYEMBER IV. Hidegkonyhák, svédasztalok az Európába vezető út minden kilométerénél.

KAMPÁNYEMBER I. Most akkor marhaskodunk vagy megtiszteljük egymást azzal, hogy komolyak maradunk.

KAMPÁNYFŐNÖK Amit Magda javasol, ez nem rossz, írjátok föl. És még ötleteljünk hozzá, jobbakat is.

KAMPÁNYEMBER III. Nézzéte csak, fölscicceltem. Középre nagy betűkkel, hogy üssön, az jön, válasszatok, a jobb sarokba az emblémánk és alatta az alternatívák: megbízható közlekedés vagy benzinhiány, megbénult ország. Szerintem ilyenek kellenek az embereknek.

KAMPÁNYEMBER I. Arra azért felhívnám a figyelmedet, hogy az ország erős.

KAMPÁNYEMBER III. Jó, akkor a megbénult ország helyett írd, hogy megbénult közlekedés. A röpcédula aljára pedig más betűtípussal, jól kiugratva a gyülekezés helyét és idejét.

KAMPÁNYLÁNY Tényleg fiúk, hol és mikor? Szerintem virág is kell. A mi tömegünk virággal vonul, látszódjon, hogy békés. Itt a halottak napja, a temetőknél nagy tételben lehet virágot vásárolni.

KAMPÁNYFŐNÖK Magda, akkor te ezt elintézed.

KAMPÁNYEMBER II. Tényleg, ezzel a halottak napjával nem lehetne valamit operálni?

KAMPÁNYEMBER IV. Általában már operáció után vannak.

KAMPÁNYEMBER I. Nem úgy. Hanem azért az tény, hogy az emberek a kegyelet virágait sem vihetik el a hozzátartozók sírjához. Egy ilyen ellentétpár, méltó, zavartalan megemlékezés halottainkról . . .

KAMPÁNYLÁNY Meg békés karácsony . . .

KAMPÁNYEMBER I. Jó, legyen. Minden karácsonynak úgy ugrik neki a magyar, hogy no, ez lesz az utolsó! Jövőre már nem lesz egy vasa se angyalhajra. Aztán újra itt az angyalhaj. Ez hatni fog, békés karácsony vagy zavarosban halászás, félelem, éhség . . .

KAMPÁNYEMBER II. . . . kilátástalanság!

KAMPÁNYEMBER I. Nagyszerű! *(És írja.)*

TITKÁRNŐ *(benyit, mutogat, integet a kampányfőnöknek, hogy jöjjön ki.)*

KAMPÁNYFŐNÖK Egy perc múlva visszajövök.

KAMPÁNYEMBER III. Azelőtt egy héten kétszer úsztam, kétszer futottam és háromszor súlyoztam. Tíz kilós egykarossal. Mióta a politika begyűrűzött az életembe, csak romlik az erőállapotom.

(Megszólal a telefon.)

KAMPÁNYEMBER IV. *(fölveszi)* Igen, figyeljete egy kicsit, Vas megyéből keresnek, valami kompetens embert. Csaba, beszélj vele.

KAMPÁNYEMBER III. Hol a főnök?

KAMPÁNYEMBER II. Kiment.

KAMPÁNYEMBER IV. Beszélj vele Csaba!

KAMPÁNYEMBER III. Jó, én beszélek vele, de nem vagyok kompetens. *(Átveszi a telefont.)* Halló, még ne tessék mondani, nem én vagyok az, mindjárt kapcsolok valakit,

tessék tartani! (*A sokgombos telefonon nyomkodja a gombokat, kiszól a titkárnőnek.*) Mari-
ka, lesz friss kávénk is? Vegye már át, Vas megyéből keresnek egy kompetens embert.
Beszéljen velük.

BÜFÉS (*egy tálca szendviccsel érkezik, lerakja*) Mindjárt hozom az üdítőt is. Nem
zavarok, képzeljétek, jövök az Árpád hídon, persze gyalog, egy zsák zsömlével, azt is, hogy
szereztem, na mindegy, jövök az Árpád hídon és látom, hogy a budai hídfőnél már alig
van taxi, a csöcselék vette át az uralmat. Piálnak, kötekednek, molesztálják a gyalogosokat,
hát engem nem, mert tudod mi van, rám néznek és látják, hogy betakarom őket. De
mennek ott anyák is!

KAMPÁNYEMBER III. Szilárd, nem hozod az üdítőt?

BÜFÉS Megyek, megyek, csak még annyit, hogy lehallgatták a cébéseket, délutánra nagy
tüntetést szerveznek . . .

KAMPÁNYEMBER IV. Gyümölcsöt meg zöldséget szerezzél Szilárd, a nehéz napok
hizlálnak.

KAMPÁNYLÁNY Tudunk róla, Szilárdka! Ne félj, már az ellentüntet szervezzük, a
miénket. Nézz utána léci, hogy milyen állapotban vannak a bömbik.

BÜFÉS A bömbik mindig készenlétben állnak.

KAMPÁNYLÁNY Csak azért, mert kell vagy tíz, a vezérbömbit te tartod Szilárdka, jó?
Téged nem lehet csak úgy elsodorni.

BÜFÉS (*Elmegy az üdítőért.*)

KAMPÁNYFŐNÖK (*visszajön egy kampányemberrel, aki most érkezik, beszélgetnek.*)

KAMPÁNYEMBER V. . . . és te például tudtál erről az egészről? Kádárék sose mertek
haminc százalék fölé menni egy-egy áremelésnél. Ez több mint a duplája.

KAMPÁNYFŐNÖK Nem, nem tudtam. A tévében láttam a bejelentést.

KAMPÁNYEMBER V. Hát hogy megy ez? Elhittétek, hogy ti kellett az embereknek,
hogy rátok szavaztak, nem pedig az elmúlt negyven év ellen?

KAMPÁNYFŐNÖK Tudtuk mi ezt, nagyon is tudtuk.

KAMPÁNYEMBER V. De elég volt egyszer berúgni a győzelemtől, hogy teljesen elfe-
lejtétek. Sodródunk, hülye döntésekhez asszisztálunk és a szemünk előtt születnek az új
mandarinok. Én lemondok, ezt már nem tudom vállalni. De mért nem lehet az alkalmatlan-
okat ma se félreállítani?

KAMPÁNYFŐNÖK Ezt most úgyse tudjuk megbeszélni. Készülünk a tüntetésre, gyere,
segíts te is. Most sietnünk kell.

KAMPÁNYEMBER V. Persze, majd később. Mindig helyzet van. Ahogy a régi szép
időkben. Folyton sietünk és mindig késünk. Száz éve? Kétszáz éve? Vagy ötszáz?

BÜFÉS Gyerekek, kóla nincs. Mi legyen helyette?

KAMPÁNYFŐNÖK Hozd, ami van, de dolgozzunk már, mert nem jutunk semmire. Mi
van a tüntetés útvonaltervével?

Ötödik szín

*Emeleti szomszédlakások ablakai a blokádnál közelében. Egy francia erkély rácsánál harmincas
asszony, a szomszéd ablakban párnára könyökölve hatvan körüli nő.*

HARMINCAS NŐ Tetszik érezni, Nusi néni, micsoda levegő!

HATVANAS NŐ Kilencszázötvenegy óta lakom itt, Klárikám. Akkor volt ilyen jó
levegő.

HARMINCAS NŐ Már vicc is van, a kisboltban hallottam reggel. Az új főpolgármester
tényleg a tettek embere. Még hivatalba se lépett, máris kitisztította a levegőt.

HATVANAS NŐ A sok nyugati kocsis, az szennyezi a várost.

HARMINCAS NŐ Ne tessék már ilyet mondani, Nusi néni. A Ford, az Audi, a Volvo
nem piszkít. Amikor mi a hatéves Polskinkkal elindulunk, olyan füst lesz, hogy kihívják
a tűzoltókat. Az ócska szocialista autók rontják a levegőt. A Dacia, a Wartburg, a Trabant.

Hogy ezek az endekások milyen szerencsések, Nusi néni. Egy aláírással bejutottak a kapitalizmusba. Tetszett kapni mindent?

HATVANAS NŐ Mióta csütörtökön nagy nyitvatartás van, azóta mindig csütörtökön este vásárolok hétvégére. Jobban jövök ki az idővel. Amikor meghallottam, hogy megint elkezdődött, leszaladtam kenyérért . . .

HARMINCAS NŐ Nusi néni sose eszik kenyeret.

HATVANAS NŐ Nem is kaptam, pedig összejártam a környéket.

HARMINCAS NŐ Szívesen adok Nusi néninek egy cipót.

HATVANAS NŐ Köszönöm Klárikám, majd megoldom valahogy. Kell az maguknak is.

HARMINCAS NŐ Kell, kell, de ha elfogy, sütök másikat.

HATVANAS NŐ Maga kenyeret süt?

HARMINCAS NŐ Hát ha muszáj.

HATVANAS NŐ Van fölszerelése?

HARMINCAS NŐ Nem kell hozzá péklapát. Összedobom, aztán be a sütőbe.

HATVANAS NŐ Ó, hát azért annyi minden kell ahhoz.

HARMINCAS NŐ Semmi különös. Minden háztartásban van liszt, élesztő, só, víz a csapban. Megdagasztom, megkelesztem, és be a sütőbe.

HATVANAS NŐ Ja, maga háziasszony. Nekem soha nem volt időm az ilyesmire.

HARMINCAS NŐ Mért, én is dolgozom! Jaj, nézze már Nusi néni! Haláli! Egy szippantó kocsí most farol be a taxisok közé.

A HARMINCAS NŐ FÉRJE (*kikiabál*) Mi van, Cica? Áll a szar a blokádban?

HARMINCAS NŐ Jaj, Nusi néni, ez a Laci!

HATVANAS NŐ Igaza van a férjének, Klárika. Ami itt megy, az mindennek a teteje. Már azt se tudom, hol lakom. Jövök haza, a város mindenütt föllálmányozva, építik vagy bontják? Nem változott semmi.

A HARMINCAS NŐ FÉRJE (*kikiabál*) Az a jó! A régi már nincs, az új még nincs, most lehet jókat halászni a zavarosban.

HATVANAS NŐ Maguk ügyes emberek, de mi nem olyanok vagyunk.

HARMINCAS NŐ Haza is hozza a Laci minden hónapban a harminc ezret. Igaz, hogy hétvégén is alig látom.

HATVANAS NŐ: Én is kettő helyett húzok az irodában. Lehet, hogy mégis el fognak küldeni. Új főnök jött, biztos az első dolga lesz, hogy leépíti a nyugdíjasokat. Húszéves koromban elmehettem volna Sidneybe. De egyetemre küldtek. Ha már olyan hülye voltam, hogy nem mentem Ausztráliába, maradtam volna a mechlaborban. Naponta látnám, amit megcsinálok.

HARMINCAS NŐ Olvastam a Kurírban, hogy egy magyar színésznő Hollywoodban mekkora karriert csinált! Meg se mondta a riporternek, mennyi a gázsija. Ott voltak a fényképei is a lapban. Mindig azt mondták az osztályban nekem is, hogy szép vagyok. A hangom se rossz, jó az alakom.

HATVANAS NŐ Cukra van, Klárikám? Mert átadhatok egy kilót.

HARMINCAS NŐ Köszí szépen, Nusi néni. Mindenünk van. Rohantam tegnap haza, valahol még tudtam venni sört, szerencsém volt, pont időben hazaértem, hogy kihűljön mire Laci megjön, mert ha langyos a sör, cirkuszos. Milyen jó, hogy ide cseréltünk tavalyelőtt. A lakótelepi konyhámban nem fért el semmi. Itt hál' istennek, nagy spájom van. Jó huzatos is, úgyhogy ha felakasztom a füstölt húsokat, meg a kolbászt, a szalámit, a Laci nagyon szereti a szegedi csipőset, bődönből a házi zsírt, húsvétig eláll minden. Én mindig előre vásárolok, a közértből csak pótlom. Nagyon praktikus, anyukám is így csinálja. Mesélte anyu, ötvenhatban mi csokiflippet ittunk a légópincében. Tőlem blokádozhatnak, mi két hónapig is kitartunk.

HATVANAS NŐ Rég nem jött az anyukája, csak nincs valami baj?

HARMINCAS NŐ Ó, köszí szépen, jól bírja magát. Örülök is neki, a mai világban kész tönkremenés egy temetés. Jaj, Nusi néni, tessék nézni, ott van a tévé! Mintha idefordulna a kamera. Nem minket vesznek? Laci, gyere, benne leszünk a tévében!

A HARMINCAS NŐ FÉRJE (*odajön*) Egyszer május elsején is benne voltunk.

HATVANAS NŐ Engem ne filmezzenek! (*Csukná be az ablakot*).

HARMINCAS NŐ Maradjon Nusi néni, nyugodtan. Már tovább is mentek. Különben is, mért baj az, ha látják.

HATVANAS NŐ Nem való az ilyen vénasszony a képernyőre.

HARMINCAS NŐ Délelőtt olyan szépen sütött a nap, hogy elcsátaltam a blokádra. Anyukámnak meg se merem mondani. Nincs ott semmi dráma. Beszélgetnek, jókat röhögnek, úgy összehozza az embereket ez a buli. Olyan, mint egy majális. Komolyan. A motorháztetőkre kirakva a kaja, jöttek a csövesek meg a nyugdíjasok, tömködték a zsebükbe a szendvicseket, jól élnek most, mint a lakodalmas kutya. Engem is megkínáltak borosteával, persze nem fogadtam el, ki tudja, ki ivott előtte abból a pohárból.

HATVANAS NŐ Borzalom. Nekem is negyvenkét év munkaviszonyom volt, ebből huszonhat év egy helyen. Margitka nénitől elvonták a gyógyszerhozzájárárlást. A halálos beteg Margitka nénitől! Mialattunk ilyen nem volt.

A HARMINCAS NŐ FÉRJE (*simogatja a felesége fenekét*)

HARMINCAS NŐ Ugyan már. Hú de jó volt nézelődni, karonfogva sétáltak az emberek, az utak üresek, mintha föl se találták volna az autót, senki nem sietett.

HATVANAS NŐ Persze, sétáltak. Nehogy azt higgye Klárika, hogy ötvenhat nem így kezdődött. Gonoszak az emberek.

A HARMINCAS NŐ FÉRJE (*a felesége szabadidőnadrágjában kotorászik*) Miért nem ment el innen?

HATVANAS NŐ Nem is gondoltam rá. Én ötvenhatra majdnem rámentem.

A HARMINCAS NŐ FÉRJE Mért, belövést kaptak? (*A felesége felvihog*).

HATVANAS NŐ: Nem, ezek a golyónyomok a házon még a háborúból vannak. Engem annyira megrázott az egész, hogy hetekig nem szóltam senkihez. Remélem, ezt még egyszer nem kell átélni. Klárika, maga olyan ügyes háziasszony, a héten hallottam a lányoktól az irodában egy jó receptet.

A HARMINCAS NŐ FÉRJE De még milyen ügyes a Klári, igaz Klári?

HARMINCAS NŐ Lacus, te mindig bolondozol.

HATVANAS NŐ Ugyan Klárika, örüljön neki. Érdekli a receptem?

HARMINCAS NŐ Nagyon.

HATVANAS NŐ A lányok szerint olcsó és egészséges. Szója van benne, egy kis csicsóka, zsömle, fűszerek rendesen, olyan, mint az igazi fasírt, csak húskímélő.

HARMINCAS NŐ Kapnék is a Lacitól, húskímélő . . .

HARMINCAS NŐ FÉRJE Kapsz te így is, cicamica.

HARMINCAS NŐ Jaj!

HATVANAS NŐ Mi baj, Klárika?

HARMINCAS NŐ Semmi, Nusi néni, semmi, csak ott a blokádon, egy mentőautó.

HATVANAS NŐ Hol? Én nem látom! Jobb is. Fölborult már minden. Az egész életem azzal telt, hogy még egy nehéz év, még két nehéz év, tűrjünk, dolgozzunk és azután jobb lesz. Közben nem tudtunk semmiről. Elolvastam a Nagy Imre-könyvet, reggel bementem, letettem eléjük a tagkönyvem. Elég volt.

HARMINCAS NŐ Ó, azt se tudtam, hogy Nusi néni benne volt a pártban, azok között.

HATVANAS NŐ Mi az, hogy azok között? Mit tud maga rólunk?

HARMINCAS NŐ Jaj!

HATVANAS NŐ Hagyja csak Klárika, tudom, hogy nem akart megbántani.

HARMINCAS NŐ Nem, nem.

A kormány ülésterme. A színpadot betöltő tárgyalóasztal, fölötte hatalmas csillárok, fényár. Az asztal körül a miniszterek, mindegyik előtt tálcán öt-hat féle üdítő, mappák, dossziék, nyomógombos mikrofon. Középen virágkosár. Olykor simaléptű urak jönnek, mennek a háttérben, cédulákat tesznek egy-egy miniszter elé, vagy a fülébe súgnak valamit, ilyenkor a miniszter kimegy, aztán visszajön. Időnként egy miniszter föláll, aggódva kitekint az ablakon.

MINISZTER I. Nem retirálni! Szó se lehet róla. A kormány nem Jancsi bohóc. Ha úgy döntötök, hogy visszalépünk és engedünk az árból, akkor én lemondok. Azt javaslom, hogy az adózott kilométerek után kapjanak visszatérítést a kis aranyláncos taxisaink. És problémázhatnak azon, hogy adót csálnak vagy visszatérítést kapnak. A világon semmi garancia nincs arra, hogy a taxisok urai a helyzetnek. Ők csak hiszik, hogy ki tudná üríteni a hidakat. Az áremelés alaposan átgondolt kormányzati döntés volt, hogy a költségvetés bevételehez jusson. Mindenütt így kezdik, cigi, ital, benzin. Ha mi most visszalépünk, húsz kormány jöhet utánunk, nem lesz megállásuk.

MINISZTER II. Egyetértetek veled, miniszter úr. A nemzetközi tekintélyünk is odavan, ha engedünk.

MINISZTER III. *(a főhelyen ül, eddig a kezébe temette a fejét)* Szeretném a véleményeket hallani, valami bejelentést kellene tennünk.

MINISZTER IV. Ez az, térjünk vissza ahhoz, hogy mit jelentsünk be. Megy az idő.

MINISZTER V. Már bocsánat miniszter urak, de talán egyáltalán nem baj, ha megy az idő. Puhul a blokád. Fáradnak, elbizonytalanodnak és előbb-utóbb a közvélemény ellenük fordul. Ne felejtjük el, holnap munkanap, az emberek nem jutnak el a munkahelyükre és ha megtudják, hogy ezt a napot nem fizetik ki nekik, maguk szedik szét a blokádot.

MINISZTER II. Ha jönne egy kis eső, utána fagy, jó csontig ható széllel . . .

MINISZTER IV. A feladatra miniszter urak, ha lehet, a feladatra koncentráljunk. Itt van például egy távirat, a taxis kamarának küldte Borlay Lajos szívbeteg. *(olvassa)*. A blokád mögött lakom, nem jutottam el a boltba, küldjenek nekem taxin egy liter tejet és egy kiló kenyeret. Aztán egy újabb, a soproni nagycsaládosok szervezete intézte a blokád szervezőihez: megértjük az elkeseredésüket, de hisszük, hogy gyermekeink jövője érdekében egy-két éves tisztes szegénységet is vállalni kell. Ne hagyják, hogy pártok hatalmi játékszerei legyenek. Itt van egy felhívás Magyarország polgáraihoz: a fuvarozók az ország megmentőinek képzelik magukat. Ingassuk meg ezt a hitüket. Egy! Szennyezzük be a taxikat, eresszük le a kerekeiket. Kettő! Követeljük országgyűlési képviselőnknel, hogy a törvény teljes szigorával lépjen fel a blokádban résztvevők ellen! A képviselők foglalják le a bűntárgyakat, azaz az autót és a CB-készülékeket. Három! A jövőben ne adjunk egy fillér borraivalót se a taxisoknak és minden fuvar után áfás számlát kérjünk!

MINISZTER II. Ez az utolsó nem is hülyeség.

MINISZTER IV. Folytatnám, ha megengedik a miniszter urak. A felhívás negyedik pontja! Ha a környezetünkben élő fuvarozók drága, új kocsit vagy ingatlant vásárolnak, hívjuk fel erre az adóhatóság figyelmét.

MINISZTER V. *(letesznek elé egy cédulát)* Miniszter urak, most jelentették, a cébéken arról beszélnek, hogy Pécssett és Baranya több településén ma este elállják a vasúti csomópontokat!

MINISZTER VII. Nekik menni mozdonyal! Jogtiprás, amit művelnek. *(Olvassa)*. Az 1989. évi hetedik törvény második, harmadik és negyedik szakasza szempontjából a közutak és közlekedési csomópontok eltorlaszolása minden vonatkozásban jogellenes. A bétéká 184. szakaszának első bekezdésébe ütközik és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki közlekedési útvonalon akadály létesítésével a vasúti-, légi-, vízi- vagy közúti közlekedés biztonságát veszélyezteti.

MINISZTER III. Még azt se beszéltük meg, hogy ki megy be a rádióba, a vitaműsorba. Két minisztert kérnek.

MINISZTER I. Nem lesz vita, csak beszélgetés.

MINISZTER IV. Csak a műsorvezető lesz ott meg a két miniszter úr.

MINISZTER V. Meg még akit a műsorvezető odahív. Minden provokációra fel kell készülni.

MINISZTER IV. (fölszól, kiszól a titkárnak) Péter, ha a rádióban van valami fontos, szölgjön be!

MINISZTER VI. Hát, hogy lehet az, hogy Pestről Pécsig elcébéznek? Milyen cébéjük van ezeknek?

MINISZTER IV. (*bejön a titkár, hosszasan a fülébe sűg és átad egy papírt*).

MINISZTER V. Tudjuk, hogy egy nagyteljesítményű mozgóadó koordinálja az adóvevőiket. Néha kódolt üzenetek is mennek. Valami kutyanehez japán rejtvény. Fél napja fejtjük őket, de még semmire nem jutottunk.

MINISZTER VI. Hát hogy? Hieroglifákkal üzenetnek?

MINISZTER V. Ebbe most ne bonyolódjunk bele, miniszter úr.

MINISZTER III. Ki megy a rádióba?

MINISZTER IV. (*a titkár kimegy*) Velünk van Európa! Tájékoztatom a kormányt, hogy Helmut Kohl kancellár személyesen gratulált a szabadon választott magyar kormánynak a következetességéért és konkrét segítséget ígér a válság leküzdéséhez. Most érkezett az Európai Közösség Állam- és Kormányfői Tanácsának távirata is. Kifejezik szolidaritásukat az országnak azokkal az erőivel, melyek készek megoldani a súlyos gazdasági gondokat. Az Európai Közösség is eltökélt abban, hogy Magyarországot erőteljesen támogassa a demokráciához, a stabilitáshoz és a gazdasági fejlődéshez vezető úton. Azt írják a kormánynak, hogy mindez feltételezi a törvényesség tiszteletben tartását és az erőszak minden formájának elvetését.

MINISZTER VIII. Addig vártak a taxisaink, hogy nem kapnak visszatérítést se. Bejön a nyugati zsozsl!

MINISZTER IV. És képzeljétek, még a francia kormányfő is nekünk gratulált! Pedig biztos értesüleim vannak, hogy az ellenzék mennyit futkosott azért, hogy Rocard őket üdvözölje.

MINISZTER VI. Jól van! Megmondtam, hogy féllábon is kibírjuk. A Nyugat méltányolja, hogy...

TITKÁR: (*bejön*) Bocsánat.

MINISZTER IV. Tessék, Péter.

TITKÁR: Az ellenzék fölhívása a rádióban! Azonnal mondják.

MINISZTER III. Látjátok, ők már bent vannak a rádióban!

MINISZTER IV. Kérem, hangosítsa föl.

RÁDIÓ AZ ELLENZÉK FÖLHÍVÁSA (*kintről*) Jogosnak tartjuk az előkészítés nélkül bevezetett áremelés elleni országos tiltakozást. A kormány bebizonyította, hogy nem tud mit kezdeni gazdaságunk mélyülő válságával. Csak a tárgyalásos megoldás fogadható el. Most már nem a benzin áráról van szó. Az országnak sürgősen a lakosság bizalmát élvező kormány kell! Felszólítunk mindenkit, hogy semmilyen provokációnak ne üljön fel! Védjük meg együtt a rendet és a nyugalmat.

MINISZTER VI. Hát persze, mondjunk le, mindenre ezt szajkózzák. (*Lepisszegik a többiek*).

RÁDIÓ Felszólítjuk minden felelősen gondolkodó honfitársunkat, hogy támogassa a békés tiltakozó mozgalmat! Felszólítjuk a közellátás dolgozóit, gondoskodjanak az ország kenyérééről, a boltok tartásának nyitva, mindenütt legyen tej! Felszólítjuk a blokádokon helytálló polgártársainkat, hogy az élelmiszer-szállítókat, a mentőket, a tűzoltókat, a rendőröket engedjék át! Barátaink, tartsatok ki, Európa velünk van!

MINISZTER IV. Köszönjük, Péter. (*A titkár kimegy*). Volt egy pillanat, amikor majdnem megijedtem. Ha lett volna annyi eszűk, hogy ebben a fölhívásban hazaküldik a blokádokról az embereket és nekik sikerül, akkor megbuktunk.

MINISZTER I. Ugyan, ugyan. Megint bebizonyították, hogy éretlenek a politikára.

Temetőkapu virágárusokkal. Fönt a felirat: FELTÁMADUNK.

KAMPÁNYLÁNY Abból a szép fehér szegfűből adjon nekünk háromszáz szálát, nem baj, ha cirmos van közöttte. Őszirózsát mennyit vegyünk?

KAMPÁNYEMBER III. Százötvenet.

KAMPÁNYEMBER IV. Mit kicsinyeskedsz, legyen abból is háromszáz, nem te fizeted.

VIRÁGÁRUS: Van nagyon szép krizantém is.

BÜFÉS: Szép nagyfejűek, ez az, jól fognak mutatni a téren.

KAMPÁNYEMBER IV. Az temetővirág.

VIRÁGÁRUS: Mért, mihez lesz? Lagziba mennek?

KAMPÁNYLÁNY. Nem, körmenetre.

VIRÁGÁRUS: Halottak napján? Olyankor nincs is körmenet.

KAMPÁNYLÁNY. Nekünk mégis lesz. De krizantémot nem kérünk.

KAMPÁNYEMBER III. Gerbera?

KAMPÁNYLÁNY Az elég költséges ilyenkor. De száz szálát azért abból is elviszünk, a menet élére.

VIRÁGÁRUS Maguk ma az első komoly vevőim. Máskor ilyenkor már sor áll. Mécseset nem visznek? Nézze aranyos, milyen szép.

KAMPÁNYEMBER II. Az nem kell.

KAMPÁNYLÁNY De. Egy mécseset kérek. És egy szép nagy csokor krizantémot. A háromszáz szegfűről és őszirózsáról meg a száz gerberáról közületi számlát tessék adni, a mécseset és krizantémot én fizetem.

BÜFÉS *(miközben a kampányemberekkel rámulja az autóba a virágot)* A mécses meg az a csokor minek?

KAMPÁNYLÁNY Arra gondoltam, ha már itt vagyunk, beszaladok a nagyapához, mindjárt a kapu mellett a kolumbárium, két perc az egész, nem hátráltat bennünket.

KAMPÁNYLÁNY IV. Az inkubátortól a kolumbáriumig. Elkísérünk, jó?

KAMPÁNYLÁNY Köszönöm, rendesek vagytok.

BÜFÉS Az ilyen urnafal olyan, mint egy lakótelep.

KAMPÁNYLÁNY Törik ez a rozsdás drót.

KAMPÁNYEMBER IV. Segítsek?

KAMPÁNYLÁNY Á, nem tudsz.

KAMPÁNYEMBER IV. Nem is reméltem, hogy tudok. Ismerem a kitartásod.

BÜFÉS Én inkább eltemettetem majd magam.

KAMPÁNYLÁNY Miért? Én még azt is el tudtam volna képzelni, hogy haza visszük az urnát, körülraktuk volna cserepes virággal, ott van velünk, naponta rá lehet nézni, de anyám hallani se akart róla.

KAMPÁNYEMBER III. Elég morbid gondolat.

KAMPÁNYEMBER IV. Az jobb, ha a porladási idő után konténerben viszik a csontokat a nagy közös gödörbe a lajárt urnákkal együtt?

KAMPÁNYLÁNY Miért? Bármilyen halállal együtt lehet élni. Én azt is el tudtam volna képzelni, hogy kegyeleti parkban szórjuk szét a hamvakat. Mindig oda lehetne menni. Egy szép szökőkút, hatalmas fák, sok virág és tudnánk, hogy ez mind nagyapa. De anyámnak ez se tetszett. *(Meggyújtja a mécses.)*

BÜFÉS Figyelj, és azt nem lehet...

KAMPÁNYLÁNY Szilárd, légszíves... *(Csöndben vannak.)*

BÜFÉS Nem lenne jó, ha a tüntetés után ide kerülne valaki.

KAMPÁNYLÁNY Isten őrizz.

KAMPÁNYEMBER IV. Azért azt el tudnám viselni, hogy néhányan eltűnjenek.

KAMPÁNYLÁNY Hogy mondhatsz ilyet?

KAMPÁNYEMBER IV. *(ad neki egy pusztit)* Megint olyan kitartó vagy. Te is mondtad

már biztos valakinek, hogy dögölj meg, de ez nem jelenti azt, hogy odamész és elvágod a torkát. De utálom a sok hülyét, ahogy ugrál a porondon. Nagyon fölött a salak.
KAMPÁNYEMBER III. Hála istennek. Ha nem így volna, akkor most friss tömegsíroknak gyűjtanánk gyertyát, otthon, titokban. Ha a szereplőket nem mészárolják le, akkor szerepelnek tovább.

BÜFÉS Olyan biztos vagy benne, hogy te otthon gyújtogatnád a mécsest?

KAMPÁNYEMBER III. Egyáltalán nem vagyok benne biztos. Én a börtönt is vállalom, ha kell. A haláltól se félek.

KAMPÁNYEMBER IV. Én meg félek. Börtönről se ábrándozom. Meg arról se, hogy kegyelmes úr vagyok, mert az akasztófa alatt kaptam kegyelmet és utána hajnalokon át hallgattam, amint a társaimat akasztani viszik, utolsó szavuk: demokrácia! Lassú életkurtítás, néma gyötres és gyötrődés, ami bármikor gyors öldökléssé fajulhat. Micsoda ádáz képmutatás itt önmérsékletéről beszélni, amikor az van, ami van, és ugyan ki tudja pontosan, hogy mi van?

KAMPÁNYLÁNY Te ilyen is tudsz lenni?

KAMPÁNYEMBER IV. Csak ha felizgatsz.

KAMPÁNYLÁNY Eredj a fenébe, sose tudni, mikor játszol, mikor nem.

KAMPÁNYEMBER IV. *(átkarolja)* Veled mindig játszánék, szívesen.

KAMPÁNYLÁNY Te csak a nőt látod bennem! Ha többre nem vagy képes, akkor inkább hagyjál békén.

MÁSODIK RÉSZ

Első szín

A Parlament ablakában Miniszter IX. imbolyogva integet, víktóriát mutat a két táborra szakadt tömegnek. Egyik fujolja, a másik éljenzi. Hangzavar, a két tömeg közt rendőrkordon.

MINISZTER IX. *(befelé, a többi miniszternek)* Ez a mi tömegünk! Megérkezett a mi tömegünk, gyertek! Engem fog valaki? Mindjárt kiesek.

KORMÁNYŐR I. Jentem, fogjuk a lábát, miniszter úr.

MINISZTER VI. Hát persze, hogy tartunk, de gyere, menjünk föl az erkélyre, ott jobban látnak minket.

TÖMEG I. Mondjatok le! Mondjatok le!

TÖMEG II. Tartsatok ki! Tartsatok ki! Éljen a kormány! Éljen a kormány! Mi vagyunk a nép! Mi vagyunk a nép!

TÖMEG I. Nem vagytok magyarok! Nem vagytok magyarok!

TÖMEG II. Nem vagytok magyarok! Nem vagytok magyarok!

MINISZTER IV. *(megjelenik az erkélyen, utána sorban a miniszterek)* Kitartunk!

MINISZTER V. Senki nem hallja ebben a hangorkánban, amit beszélsz. Nincs itt egy hangosító?

KORMÁNYŐR II. Miniszter úr, tisztelettel, nincs.

MINISZTER III. Dehát ez örület!

KORMÁNYŐR I. Már kerestetjük!

MINISZTER II. Hol a tévé?

MINISZTER III. Most, hogy a mi tömegünk van itt, nincs itt a tévé.

KORMÁNYŐR I. A hatos kapunál voltak, de nem engedték be őket.

MINISZTER IX. Jézusmária.

TÖMEG II. Éljen a kormány! Éljen a kormány!

MINISZTER VIII. De sokan vagytok. Szavazni mentetek volna el!

MINISZTER I. A passzívak közül is sokan itt vannak. Meglátszik, amikor tétje van, előjönnek.

TÖMEG II. Nem lesz puccs! Nem lesz puccs!

TÖMEG I. Európát akarunk! Európát akarunk! Takarodjatok! Takarodjatok!

TÖMEG II. Fasizmus, marxizmus, taxizmus! Európát akarunk!

MINISZTER VII. El fognak menni. Meglátjátok, megunják és elmennek, mire megjön a tévé.

MINISZTER IV. Engem örömmel tölt el, miniszter urak, hogy a mi tömegünkben nemcsak a mieinket látom!

MINISZTER VII. Van ott már mindenki, ebből élnek a pártok.

KORMÁNYŐR III. Jelentem, még mindig nincs meg a hangosító!

MINISZTER X. Hallatlan! Titkár úr, azonnal hozzon át tőlünk a minisztériumból egy megafont!

KORMÁNYŐR II. Miniszter úr! Megvan, megtaláltuk.

KORMÁNYŐR I. Hol volt?

MINISZTER I. Mindegy, adják ide gyorsan! *(A bömbibe.)* Barátaim! Mi káosz helyett Európát akarunk! *(Továbbadja a bömböt.)*

MINISZTER II. *(a bömbibe)* Rendet kívül, rendet belül! *(Továbbadja.)*

MINISZTER III. *(a bömbibe)* Legyetek nyugodtak! Most is ülésezik jászolgálati bizottságunk! Köszönjük, hogy eljöttetek, ti vagytok a mi erőnk! *(Továbbadja)*

MINISZTER V. Nem akarjuk, hogy köztetek rendőrkordon álljon!

TÖMEG I. Mi vagyunk a nép! Mi vagyunk a nép!

TÖMEG II. Mi vagyunk a nép! Mi vagyunk a nép!

MINISZTER IV. Annyit váraкоztak itt az emberek, le kéne menni közéjük.

MINISZTER VII. Nem. Innen lehet beszélni.

MINISZTER V. Nyugodtan lemehetünk, minden rendben lesz.

MINISZTER VII. Jön az őrség? Ki kell majd nyitni a kaput.

TÖMEG I. A kormányunk a nyomorunk! *(Dudálás, motorbőgés.)*

Dilettánsok! Dilettánsok!

TÖMEG II. A lenini útonállók menjenek haza! Nyugalmat a kormánynak! Demokráciát! Nem anarchiát!

TÖMEG I. Demokráciát!

TÖMEG II. Magyar tévét akarunk!

TÖMEG I. Éljen a kormány a létminimumból!

TÖMEG II. Kommunista taxik! Kommunista taxik!

TÖMEG I. Suttyók takarodjatok!

(Néhányan a két tömeget elválasztó rendőrkordont innen is, onnan is át akarják törni. Hangok bármelyik tömegből: hol voltak ezek 56-ban? Részegek vagytok! Hajrá Fradi! Anyád! Újpesti és csepeli munkások vasdoronggal vernek szét benneteket! Én újpesti munkás vagyok!)

MINISZTER VI. *(a kapun belül)* Hát nem bírunk kimenni. Még mindig zárva!

MINISZTER III. Dehát ez örület! Hol a kulcs?

MINISZTER I. Miért nem hozzák a kulcsot?

KORMÁNYŐR I. Miniszter úr, tisztelettel, azt a parancsot kaptam, hogy zárassak be minden kaput.

MINISZTER III. De hol a kulcs?

KORMÁNYŐR II. *(kérdezi kormányőr I-től)* Béla, hol a kulcs?

KORMÁNYŐR I. Jelentem, végrehajtottuk a parancsot, minden kapu zárva!

MINISZTER III. El fog menni a mi tömegünk!

MINISZTER X. Azonnal kerítsék nekem elő a kulcsot!

MINISZTER III. Hol a kulcs?

MINISZTER X. Már elküldtettem érte.

MINISZTER IV. Nyugodj meg, kérlek. Neked nem remeghet a hangod. Mindjárt szólni fogsz a tömeghez. Hol a kulcs?

MINISZTER X. Végre, jön a kulcs!

KORMÁNYŐR I. Tisztelettel, hozom a kulcsot. *(Beleteszi a zárba, nyitni akarja, nem sikerül.)*

KORMÁNYŐR II. Ez egy másik kapu kulcsa!

MINISZTER III. Akkor menjünk ki azon!

MINISZTER II. De itt áll a tömegünk!

KORMÁNYŐR III. Megvan az igazi kulcs!

MINISZTER X. Kulcsát szívednek másra ne bíz. Na menjünk. *(Kint.)* Polgártársak! *(Begerjed a bömbi, kapcsolgatják, a miniszterek mosolyognak, integetnek, a tüntetők éljenek, fújolnak).*

TÜNTETŐ I. *(előretör a tömegben, kezében egy dossziét tart, integet Miniszter III.-nak)*
Itt vagyok! Hahó, itt vagyok! Emlékszel? Ugye emlékszel? Tavalyelőtt . . .

MINISZTER III. Szervusz! Szervusz! Persze, hogy emlékszem! De ne most! Gyere be hozzám!

TÜNTETŐ I. Jó, hányas kapuhoz menjek?

MINISZTER III. Ne most!

TÜNTETŐ I. Mikor? Várjál! Előreadom az aktát! Az aktát addig nézd át!

MINISZTER X. *(a bömbi jó, az előreadott akta valakinek a kezében széthullik)* Csak a technikánk nem működik polgárok, a kormány működik! Törékeny a demokráciánk, de esküszünk . . .

TÖMEG II. . . . esküszünk!

(Dudálás.)

MINISZTER X. Nem tűrjük a törvényteleniséget!

TÖMEG II. Nem tűrjük!

MINISZTER X. Feltámadunk! Velünk van Európa, velünk az ország nagy többsége!

TÖMEG II. Feltámadunk! Veletek vagyunk!

MINISZTER X. Európába nem torlaszokon át vezet az út!

TÖMEG II. Demokráciát!

MINISZTER X. Köszönjük a szolidaritást! Nagy érzés, jó érzés!

TÖMEG II. A nemzet az első, a nemzet az első!

MINISZTER X. Polgártársaim! Deák Ferenc, a haza bölcse üzeni nekünk, mindent kockáztathatunk a hazáért, de a hazát kockáztatni nem szabad!

TÖMEG II. A kormány marad! A kormány marad! Tartsatok ki!

MINISZTER X. A mi erőnk bennetek van! Ha magatokra vigyáztok, ránk vigyáztok!

TÖMEG II. Éljen a kormány!

TÖMEG I. Éljen az áremelés! Ez kell nektek! Éljen az áremelés!

MINISZTER X. A közlekedés valamennyi ágazata tudja, mi a dolga!

MINISZTER VIII. *(miniszter X.-nek)* Lassan menjünk be, mert azt hiszik, hogy nincs dolgunk.

MINISZTER X. Nagy áldozatok várnak még rátok! Segítsetek tovább!

TÖMEG II. Kitartunk! Vállaljuk az áldozatot!

MINISZTER X. Menjetek haza, menjen haza békével mindenki és szüntessétek meg a barrikádokat! Isten segítsen mindannyiunkat!

TÖMEG II. *(miközben a kormány bevonul)* Rendet akarunk! Rendet akarunk! *(Dudálás.)*

Második szín

A Parlament előtti tér, folytatódik a tüntetés, amely egyre inkább tömeges piknikre emlékeztet. Olykor a Parlament ablakán kinéz valaki, laza rendőrkordon, átjár rajta a két tömeg.
TÜNTETŐ II. Tudod, mit hallottam? De ez szigorúan titkos, nem is hozzák nyilvánosságra. Az elmúlt negyven évben a sok szorongás, a félelmek, genetikai változást okoztak a sejtekben, és emiatt rengeteg a torzszülött.

TÜNTETŐ III. Most már szerencsére tartanak az embereknek ilyen életvitel-tanfolyamokat. Ez nem marhaság, tudok valakit, aki elvégezte, azóta sokkal kiegyensúlyozottabb. Megtanították rá, hogyan vezesse le a feszültségeit. Engem is hívott, hogy járjak. Most nem ment, de a tavasszal biztosan bezúfolom magamnak ezt a tanfolyamot. Nézzen rám, na, mit saccol, hány éves vagyok?

TÜNTETŐ II. Negyvenegy, negyvenkettő.

TÜNTETŐ III. Eltalálta, a negyvenkettőbe fordultam. Úgy bírom a munkát, mint egy harmincéves, és ha eljutok az uszodába, meg se érzem a négyezer métert. Megállás nélkül leúszom, mint amikor pólóztam.

TÜNTETŐ II. Pólózott? Nem ismeri a Várkonyi testvéreket?

TÜNTETŐ III. Nem, pedig én a bévéescében nyomattam. De tudja, mi a borzasztó? Nézem a székajcsenelt, ott vannak azok a negyvenes manusok, úgy ugrálnak, mint a húszévesek. Nem látni a korukat rajtuk.

(Elsétálnak, időnként jelszófoszlányok hallatszanak, káromkodás, nevetés, dudálások.)

TÜNTETŐ IV. Én a bátyámat keresem. Még kislány voltam, emlékszem, nagy plakáton hirdették, hogy aki huszonnyolcban született, annak be kell vonulnia. József is ment szegény. Karácsony előtt két nappal vagonírozták be őket, a peronról integettünk neki, megijedtünk, sírtunk, én nagyon. Sajnos, már apánk is meghalt, csak nekem vannak emlékeim Józsefről.

TÜNTETŐ V. Én más évjárat vagyok.

(Elsodorja őket tüntető VI., VII.)

TÜNTETŐ VI. Te odanézz, az nem a Karcsi?

TÜNTETŐ VII. A Karcsi? Melyik?

TÜNTETŐ VI. Hát a Kertész Karcsi!

TÜNTETŐ VII. Tényleg, Karesz! Kertész! Hát te? Mért abban a tömegben állsz?

TÜNTETŐ VIII. Szevasztok, mert én magyar vagyok.

TÜNTETŐ VI. És akkor is magyar voltál, amikor húsz évig lapítottál a Kádár alatt?

TÜNTETŐ VIII. Lacikám! Én legalább nem csináltam semmit. Helóztok!

(Elsodorja őket egymástól a tömeg.)

TÜNTETŐ IX. Öregem, én otthon melóztam, nem hallgattam se rádiót, se tévét, teljesen gyanútlanul mentem ki az utcára. Beállok a villamosmegállóba és mondják, hogy nem fog jönni, ne várjak. Elindultam gyalog, mert a gyerekes napom volt, tudod, a láthatás. Gyalogolok át a városon, és látom, hogy ez polgárháborús helyzet. Egy szikra elég!

TÜNTETŐ X. Amíg itt vér nem folyik, nem tanuljuk meg, hogyan kell alkukat kötni.

TÜNTETŐ IX. Figyelj ide, az archaikus társadalmakban, amíg nincs közösségi vérontás, addig nincs közösségi kielégülés se.

TÜNTETŐ X. Nem akar itt senki vért látni.

TÜNTETŐ IX. És mégis.

TÜNTETŐ V. *(beleszól)* Uraim, bocsánat, már a rémhírek is beérkeztek. Hallották? Fegyvert osztanak.

TÜNTETŐ IX. Hol?

TÜNTETŐ V. A városban, meg vidéken is. Azt is beszélük, ha reggelig nem lesz rend, az oroszok nem adnak áramot.

TÜNTETŐ IV. Nem lesz villany? Leereszt a mélyhűtőm, kidobhatom a húst.

TÜNTETŐ V. Le kell mindet sütni, úgy eláll.

TÜNTETŐ X. Nem hiszem el, hogy véletlenül csinálták ilyen hülyén az áremelést. Ennyire nem lehet elcseszni valamit. Szerintem előre kitalálták, hogy megnézzék, hol a tűréshatár, hogy ki áll mellettük. Most onnan fentről vezénylik az egész balhét. És a végén megegyeznek, a mi bőrünkre. Egy ilyen után majd lehet tisztogatni a rendőrségen, katonaságnál, karhatalomnál, meg a saját soraikban is.

TÜNTETŐ IX. Nem tudom. Milyen szar idő van.

TÜNTETŐ X. Igen, az időjárás nekik dolgozik.

TÜNTETŐ IX. Tudod, hol tüntetnék a jelenlétemmel? Hawaiiiban, a tengerparton. A kezemben egy pohár száraz martini és harminc meztelen lány a látómezőben.

TÜNTETŐ X. Persze, és mind azt üvölti neked, hogy tarts ki, tarts ki.

(Tovább sétálnak)

MEGAFON Kérjük a taxisokat, hogy a tárgyaló delegáció autóit engedjék be a térre. *(Felerősödik a dudálás.)*

TÖMEG I. Elegünk van a dzsentrifúkból! Mi vagyunk a többség! Igazságot akarunk! Igazságot akarunk!

TÖMEG II. Kommunista taxisok! Ne adjatok borravalót nekik! Kommunista taxisok! Kommunista taxisok! Kurvafuttatók! Kurvafuttatók! Mi vagyunk a nép! Mi vagyunk a nép!

TÜNTETŐ XI. Két évvel ezelőtt még együtt volt mindenki.

TÜNTETŐ XII. Az Erdély-tüntetés, de szép volt. Énekeltük a Himnuszt a Hősök terén. *(Énekel.)* Ne hagyj elveszni, Erdélyt istenünk . . .

TÜNTETŐ XI. Ott nem volt két tábor. Százezer magyar ember végig a Dózsa György úton. Az ablakokban gyertyák, piros-fehér-zöld zászlók. Önfegyelem volt, megbecsültük egymást, egy trágár szó el nem hangzott.

TÜNTETŐ XI. Én ott láttam először rohamrendőrt. Az egyikkel még beszélgettem is.

TÜNTETŐ XII. Fölutaztak az emberek vidékről. A saját táblája alatt vonult Kaposvár, Szeged, Debrecen, Sopron.

TÜNTETŐ XI. Nagyszalonta, Pozsony, Szabadka! Még Kárpátaljáról is eljöttek. Én is vittem egy táblát Ceausescu ellen.

(Felszavak.)

TÜNTETŐ XI. Én rendező voltam a temetésen!

TÜNTETŐ XII. Ne mondja, akkor ismerném magát. Én is rendező voltam, ott álltam a Városligeti tó felőli oldalon, a Műcsarnok lépcsőinél.

TÜNTETŐ XI. Igen, maga is, mettől meddig?

TÜNTETŐ XII. Rögtön az elején.

TÜNTETŐ XI. Mert én a harmadik váltás voltam. Érthető, hogy nem találkoztunk.

TÜNTETŐ XII. Annyi virágot soha nem láttam. Életem legszebb napja volt. Voltak, akik a végén a jugoszláv követség kerítésére drótozták a csokraikat.

TÜNTETŐ XI. Tényleg? Na, ezt nem láttam, akkor én már biztosan a buszon ültem. Indultunk a menettel a temetőbe.

TÜNTETŐ XII. A temetőbe? Hogy-hogy? Maga kijutott?

TÜNTETŐ XI. Jó barátom az egyik halálra ítelt. Tőle kaptam a meghívót.

TÜNTETŐ XII. Mázlista. A Kozma utcában már nagyon kevesen jutottak el a térről.

TÜNTETŐ XI. A mi buszunk nem volt tele. A temetőig ülni lehetett. Istenem, ahogy két oldalt azon a hosszú úton mindenütt állt a tömeg és integetett nekünk. Tapsoltak, zászlókat lengettek. Beleborzongtam, hogy Imre bácsiékat is ezen az úton vitték az ítélet után. Elöttem ült a buszon Nagy Bandó. Hát kérem, az sirt. Nem tagadom, én is. Hallja? Már a Himnuszt énekeltük.

(Valahol a második sor táján ők is bekapcsolódnak. Tagolatlanul szól az ének. Közben az összekeveredett — újra egyesült? — tömeg egyik csoportjából válaszként felhangzik a Himnusz a kanásztánc ritmusában: „Megismerni a kanászt | Ékes járásáról, | Elül fűzött bocskoráról, | Tarisnyaszíjáról.” Erre a dallamra éneklik a Himnusz sorait.)

Harmadik szín

A Parlament egyik terme, amit a válság idejére meleg büfének rendeztek be. Az állófogadások hangulata, hosszú asztalon a pörkölt, a sólet, gázláng tartja melegen őket, hidegtálak, gyümölcs, sütemények, üdítők, könnyű borok. A tüntetésekről visszatért miniszterek kezükben tányérral sorban állnak, állva, dohányzóasztalkák mellett görnyedve esznek.

MINISZTER VII. Megéheztem a jó levegőn.

MINISZTER III. Vigyázz, kérlek szépen. Elállod a franciakrémeshez vezető utat.

MINISZTER VI. Pedig nem volna szabad blokádot képezni a sütemény előtt.

MINISZTER V. Süteményt enni se volna szabad, a mi korunkban, ennyi ülés mellett.

MINISZTER I. Ne felejsük el, hogy a tömegünk a következetességünket támogatja és nem az áremelést.

MINISZTER II. Mekkora is volt a mi tömegünk?

MINISZTER V. Hús-huszonötezer.

MINISZTER II. (*odamegy a telefonasztalhoz, tárcsázik*) Haló, szervusz, én vagyok. Nálatok mi a helyzet? Aha. Értem. Itt tisztul. Hatvan-hetvenezres tüntetés zajlik mellettünk, most is. Jó lenne, ha a saját csatornáidon erről a nyugati hírközlő szerveket is tájékoztatnád, hogy reális képet kapjanak. Ha van valami, hívj, szervusz, köszönöm.

MINISZTER X. Nincsenek könnyű helyzetben a tárgyalóink, bárki odamegy azzal, hogy a taxisokat képviseli, kénytelenek tárgyalni vele.

MINISZTER I. Ahogy mondom. Mi a garancia arra, hogy a teherfuvarozók elfogadják a taxisokat vagy fordítva?

MINISZTER IV. Csak nehogy kifáraszák a tárgyalóinkat azzal, hogy inkompetens embereket ültetnek oda és óránként váltogatják őket.

MINISZTER III. A taxisok képviselői nem képviselői, hanem rabjai azoknak, akik elállták az utakat. Már nincs tét. Már csak azt kérik, hogy három napra csökkentsük az árakat. A három nap alatt kifogynának a készletek, és fellobogózott taxik száguldoznának az országban. Már csak arról van szó, hogy ki tüzi ki hamarabb a fehér zászlót.

MINISZTER VI. Ki lesz ez politizálva. Ugye megmondtam, hogy féllábon is ki kell bírunk.

TITKÁR (*Bejön, megáll.*)

MINISZTER IV. Tessék, Péter. Mondja csak hangosan!

TITKÁR Kaposváron az egyik blokádnál álló buszba beleszaladt egy személyautó. A vezetője a helyszínen meghalt.

MINISZTER I. Szörnyű, ez a második halottja ennek a disznóságnak.

MINISZTER VI. És akiről még nem tudunk.

MINISZTER IV. Köszönöm Péter. (*Titkár kimegy.*)

MINISZTER III. Láttatok a lapokat? Kontrapropagandát kellene csinálni. Ez az újság is azt írja, figyeljétek, fölolvassom. (*A zsebéből előveszi az újságot.*) A kamera megállapodott a Parlament ablakán. A látványra nehéz jó szót találni. Miniszter térdelt az Országház ablakában. Nézttem, csak nézttem a szörmók embert. Öltöny, nyakkendő — és ez a meglett korban szokatlan póz! Az egyik kezével kitámasztott, a másikat időnként fölemelte, valami furcsa, gyerekes mozdulattal integetett, papákat küldött felénk. Aztán lekapta a kezét és megint föl, mintha damil húzná. Imbolygott a felsőteste, a vasalt nadrágban megfeszültek a combizmok, valami történni fog, te jó ég! Csak nem esik ki? Hirtelen hátrakapta a fejét, talán kiengedett a varrás azon a kényes helyen, és a miniszter lekászálódott az ablakból. (*Röhög a kormány.*) Ez legalább tud írni.

MINISZTER VI. Hát igen, de mégis micsoda tiszteletlenség!

MINISZTER II. Az is mellettünk szól, hogy ilyeneket írkalhatnak.

MINISZTER X. Arról értesültetek-e, hogy a Heves megyei kampánybizottság kérésére a vasárnapi szentmiséken nyugalomra, békességre intették az embereket a lelkipásztorok?

MINISZTER II. Szép gesztus.

TITKÁR (*Bejön és odamegy a miniszter IV.-hez.*) Miniszter úr, a zöld telefonhoz szíveskedjék. (*Csend lesz, mindenki figyel. Titkár kimegy.*)

MINISZTER IV. (*Fölveszi a telefont.*) Servusz . . . Hogyne. Igen, rendben volt. Köszönöm, megérkezett. Igen, máris intézkedtünk, úgy lesz. Arra gondoltam, hogy . . . Igen, most, hogy mondom, inkább így. Szólok neki. A külföld? Nagykövetségi szinten. Jó, jó, estére időzítjük. Természetesen, azonnal jelentkezem. Köszönöm, szervusz. (*A miniszterekhez.*) E pillanatban még nem nyúlhatunk ahhoz az eszközhöz, neki is ez volt a véleménye.